

İmalatta çarklar yavaş

İMALAT sanayi satın alma yöneticisi endeksi (PMI) Mayıs'ta TL'deki değer kaybının etkisiyle 45.3'e gerileyerek sektörteki daralmanın 14. ayına girdiğini gösterdi. IHS Markit tarafından **İstanbul Sanayi Odası (ISO)** için hazırlanan imalat PMI, Nisan'da 46.8 değerini almıştı. Endekste 50'nin altı daralmaya, üzeri seviyeler büyümeye işaret ediyor. Girdi ve fabrika çıkış fiyatları TL'deki değer kaybına paralel olarak Ekim ayından bu yana en yüksek artışı kaydederken, talebin de daralmasına yol açtı. Yeni siparişler alt endeksi Nisan ayındaki 43.5 seviyesinden Mayıs'ta 41.3'e gerileyerek Aralık ayından bu yana en düşük değeri aldı. İhracat siparişleri alt endeksi 47.5'ten Mayıs'ta 45.8'e geriledi. Ankete cevap veren bazı imalatçılar Avrupalı müşterilerden gelen talebin zayıf seyretmeyi sürdürdüğünü ifade etti. Üretim alt endeksi ise Mayıs'ta 46.6'dan 44.1'e indi ve art arda 13. ayda da daralmaya işaret etti.

Sedat YILMAZ

Bayram şekerleri!

Buğün Ramazan Bayramı... Mübarek bayramın birinci günü... Dar-gimliklerini, kışkınlıklarını, dert ve tesellileri bir havana toparlayarak paylaşmaya başladık. Sıcaklarını masaların paylaşılıp azaldığı günlerin ifadesiyiz. Ya-ri ve Perşembe günü de bu mübarek gün-leri devam edecek. Kulu gün Cuma ile birlikte hafta tamamlanacaktır. Öncelikle tüm ilahî alemlerin ve diğer mülezzatın bayramı tertibi olsun. Rabbinin ağır tadında, gönül hoşluğu ile birlik ve beraberlik içinde bildire nice bayramlara ulaşmayı nasip etsin.

İşimiz ekonomisi... Haberler dün bayram müddesi, hatta bayram şekerleri geldi. İhracatımız Cumhuriyet tarihi rekorunu kırarken enflasyon da hatırı sayılır şekilde bir önceki aya göre geriledi. Bu iki güzel haberi yanında üçüncü olarak benzerinde 9 kurus, otogaarı 12 kurusluk indirim yapıldı.

İki haber ise biraz moralini bozdu... İki, bütüncülün öncelikle göstergelemeleri imalat sanayinde gerileme can aldı. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)**, **Türkiye** ve İstanbul İstatistik PMI Satın Alma Yöneticileri Endeksi Mayıs ayında 45,3 seviyesine indi. Endeksi Nisan da 46,8 olarak gerilemişti. İmalat sanayinde eşik değer 50 olarak biliniyor.

İkinci önemli haber ise güven endeksi oldu. Bloomberg HT Tüketici Güven Endeksi yüzde 12,30 düşerek 59,28'e. Tüketici Beklentisi Endeksi yüzde 14,10 düşüşle 65,97'ye, Tüketim Eğilimi Endeksi de yüzde 17,03 gerilemeyle 49,26 değerine indi.

***

Daha da artan eyley seçenleri, mülahakaları paylaşacağız. İhracattaki rekorlarımız, enflasyondaki gerilemeyi nolsensiz anlatıyor. Halkın güvenini arttırma noktasında iyileştirmelerin hep bahsedildiği moral, emeri ve sızırı çabamıza katkıdır.

Ancak yaşadığımız olumsuzluktan da gilemeyiz. Üstünü örtmeyiz. Çirkinleştirebiliriz birinci şartı, maddeleri görmek, gerileme taktiklerini alıp engelleri kaldırarak yola devam etmek. Zira seçenleri sirmesi, devamlığı olumsuzluktan görüldüğüne bağlıdır.

Sevdiğimiz bayram şekerleri niteliğindeki haberin iki Mayıs na enflasyonu. Anlaşılma sayfası ile işte yazında dün enflasyon ve kur ile ilgili geniş bir gen plan vermiştik. Bugün de gerçekleşmeleri dile getirmeye çalışacağız.

Mayıs ay enflasyonunu daha iyi anlamak için önce Nisan'a baktık.

Nisan enflasyonu açıklanmadan, piyasada tüketici fiyatlarındaki artışın yüzde 2,3 bandında geleceğine dair genel bir beklenti vardı. Bu arada 18 Nisan tarihi itibarıyla Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Başkanlığına Mehmet Altın'ın yerine Yenal Yavaş'ın vekaleten tayin edildiğini hatırlatıyoruz. Kendisini tebrik ediyor, başarılarını dileriz.

Yaş seçer ve mayıs fiyatlarının zirvelerde dolacağı Nisan ay enflasyonuna devam edersin... Sonuçlar açıklandı. Enflasyon piyasaya beklentilerin çok altında ayık başladı.

Yüzde 1,69. Ancak ayın göre yüzde 4, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 19,50, on iki ayık ortalamaya göre yüzde 19,39 seviyesinde gerçekleşti. Aynı ay **İstanbul Tüketici Güven Endeksi** enflasyonuna nazir etmişle ise ayık oranın yüzde 2,81 okluğu tespitini görüncelikle, "Türkiye geneli yüzde 1,69 nerede, İstanbul da yüzde 2,81 nerede? Yoksa İstanbul giderken yaşamaz bir şehir haline mi geliyor diye sormaktan kendinizi alırmadık. Maaşlı, nereden batesanız arada ayık 1, potandan fazla fark var!"

***

Mayıs ay enflasyonunu analiz etmek için önce **İSO**'nun enflasyon endekslerinden yola çıkıyoruz. İstanbul'da perakende fiyatların ayık bazda yüzde 1,02 gerçekleştiğini gözlemliyoruz. Türkiye enflasyonuna yönelik piyasa beklentisi artışlarının ortalaması ayık yüzde 1,25, yıllık yüzde 19,1.

Mayıs'ta devletsizlerin dalgaları bir uylan, bir aşığı gitmediğini bilmiyoruz. Böyle dalga gelmiş bir ayda beklentileri baki sunmasını karşısında ayık yüzde 0,95 ve ayık bazda yüzde 18,71 enflasyon oranını görüncelikle şaşmamak değıl. Ayrıca yine üretici fiyatların ayık yüzde 2,67 yıllık yüzde 28,71 artışına karşılık çözümlük enflasyonun yüzde 16,30'dan yüzde 15,87'ye gerilemesi de işte. Diğer taraftan enflasyonun omurgası gıda fiyatlarının yüzde 28,44 artışta Mayıs rakamlarının aşığı yönü baki kuzbetmesi düşündürücü olsa gerek! Bir ayın daha verelim... Türkiye'de Mayıs ayında ayık bazda tüketici fiyatlarının en fazla arttığı bölge, yüzde 23,01 ile Şanlıurfa ve Diyarbakır, en düşük fiyat artışı ise yüzde 15,06 ile Antep'te gerçekleşti.

Yaş seçer ve mayıs ay enflasyonunu analiz ederiz. Nisan ayı ile övüz kurunda colatillerinin yükselişi seyrettiği Mayıs ayında enflasyonun, beklentilerin okluğu altında gelmesi beklenenin altındadır. Demek ki TÜİK'in yeni yöntemle birlikte enflasyon hesaplamada daha reel veriler kullanılıyor ve ülke fiyatlarındaki artışın için enflasyon gerçek veya gerçeğe yakın tespit edilmeye çalışılıyor.

Fakat, taze seçer ve mayıs ayık yüzde 15'lik ayık genleme enflasyonun dışınsında etken olabilir. Zanaatçılarımız, Merkez Bankası'nın önümüzdeki günlerde gerçekleştireceği enflasyon düşürme operasyonu daha iyi açıklık getirecek. Bizim buradan şa arda çıkaracağımız ve alınması istediğimiz sadece bunlar!

Enflasyon: Turpun büyüğü heybede

DÜN açıklanan 2019 Mayıs ayı verilerine göre tüketici fiyatları (TÜFE) bir önceki aya göre yüzde 0,95 arttı. Böylelikle son bir yıldaki tüketici fiyatları artışı yüzde 18,71 olarak gerçekleşti.

**Hayri
KOZANOĞLU**
hayrikozanoğlu@mynet.com

Peki, buradan **"enflasyon canavarının"** yavaş yavaş pes etmekte olduğu sonucunu çıkarabilir miyiz? Ne yazık ki hayır!

Çünkü aynı ayda yurt içi üretici fiyatları (Yİ-ÜFE) yüzde 2,67'lik bir sıçrama gösterdi. Bu endeksin son bir yıllık artışı da yüzde 28,71 olarak açıklandı. Buradan hareketle iki değerlendirme yapmak mümkün: Ya üretici fiyatları artan girdi maliyetleri üzerinden TÜFE'ye de yansıtacak, enflasyonda tekrar yukarı yönlü bir harekete tanıklık edeceğiz ya da düşen talep nedeniyle tüketici fiyatları **"İlimli"** bir seyir izleyecek, üreticinin kâr marjı düşecek, işten çıkarmalar yaygınlaşacak, emekçiler ek-sik ödeme, maaşta aksama pratiklerine muhatap olacak. Muhtemelen de ikisinin karşımı bir manzarayla karşılaşacağız: Hem önümüzdeki dönemde aylık TÜFE yüzde 1'in üzerine gelecek, hem de satın alma gücü bu fiyatların gerisinde kaldığı için talep düşecek. İşte bu durum aylar öncesinden öngördüğümüz durgunluk içerisinde enflasyon anlamına gelen **"stagflasyonun"** müzminleşmesi sonucunu doğuracak.

MAYIS PMI ENDEKSİ HIZLA DÜŞTÜ

Dünyada en yakından izlenen ekonomik göstergelerden biri de PMI tabir edilen satın alma yöneticileri endeksidir. **Istanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** hazırladığı Türkiye İmalat **PMI Endeksi**, mayıs ayında 46,4'e gerileyerek 31 Mart seçimleri sonrası ekonomideki bozulmanın hız kazandığını gösterdi.

İSO'nun basın bülteninde endeksteeki düşüş şöyle açıklanıyor:

"Türk imalatçıları tarafından alınan toplam siparişler mayısta önceki aya göre yavaşlama sergiledi. Anket katılımcıları bu durumu talep yönlü gelişmelere bağladılar. Bunun yansıması olarak, firmalar satın alma faaliyetlerinde ve istihdamda da hız kesti. Türk imalat sektöründeki üretim nisan ayına göre yavaşlama kaydetti. Anekdot temelli bilgiler, bu gelişmenin büyük ölçüde piyasa koşullarından kaynaklandığını gösterdi. İhracattaki ivme kaybı da bu gelişmede etkili oldu."

Bir işveren örgütü ekonomideki vahim tabloyu açıkça ortaya koyuyor: Üretim düşüyor, istihdam hız kesiyor, yani işsizlik yaygınlaşıyor, çok umut bağlanan ihracat da ivme kaybediyor. Velhasıl birbirini ardına açıklanan paketler sonuç vermiyor. Ülkeyi tekrar seçime sürüklemenin ağır faturası ortaya çıkıyor.

"Hocam bari tatilde moralimizi bozma!" diyenler çıkabilir. Zaten ben de önlem olarak araya **İSO** yu soktum...

Herkes güzel bir bayram diliyorum...

İmalatta daralma 14'üncü ayına girdi

İMALAT sanayi satın alma yöneticisi endeksi (PMI), mayısta TL'deki değer kaybının etkisiyle 45.3'e gerileyerek sektördeki daralmanın 14'üncü ayına girdiğini gösterdi.

IHS Markit tarafından **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** için hazırlanan imalat PMI, nisanda 46.8 değerini almıştı. Endekste 50'nin altı daralmaya, üzeri seviyeler büyümeye işaret ediyor.

Girdi ve fabrika çıkış fiyatları TL'deki değer kaybına paralel olarak ekim ayından bu yana en yüksek artışı kaydederken, talebin de daralmasına yol açtı.

Yeni siparişler alt endeksi nisan ayındaki 43.5 seviyesinden

mayısta 41.3'e gerileyerek aralık ayından bu yana en düşük değeri aldı.

İhracat siparişleri alt endeksi 47.5'ten mayısta 45.8'e geriledi. Ankete cevap veren bazı imalatçılar Avrupalı müşterilerden gelen talebin zayıf seyretmeyi sürdürdüğünü ifade etti.

Üretim alt endeksi ise mayısta 46.6'dan 44.1'e indi ve art arda 13'üncü ayda da daralmaya işaret etti.

İmalat PMI istihdam, üretim, yeni siparişler, girdi stokları ve tedarikçilerin teslim süreleri alt endekslerinin ağırlıklandırılması yöntemiyle hesaplanıyor.

PMI endeksine göre sektördeki nakit sıkıntısı giderek büyüyor

İmalatta 14 aydır kötümserlik hâkim

İmalat sanayi satın alma yöneticisi endeksi mayısta TL'deki değer kaybının etkisiyle 45.3'e geriledi.

Jeopolitik riskler, TL'deki değer kaybı ve İstanbul seçiminin yenilenmesinin de etkisiyle imalat sanayinde kötümserlik artarken tüketici güveni de düşüyor.

İmalat sanayi satın alma yöneticisi endeksi (PMI) mayısta TL'deki değer kaybının etkisiyle 45.3'e gerileyerek sektördeki daralmanın 14. ayına girdiğini gösterdi. IHS Markit tarafından İstanbul Sanayi Odası (İSO) için hazırlanan imalat PMI, nisanda 46.8 değerini almıştı. Endekste 50'nin altı daralmaya, üzeri seviyeler büyümeye işaret ediyor. Girdi ve fabrika çıkış fiyatları TL'deki değer kaybına paralel olarak ekim ayından bu yana en yüksek artışı kaydederken, talebin de daralmasına yol açtı.

Yeni siparişler alt endeksi nisan ayındaki 43.5 seviyesinden mayısta 41.3'e gerileyerek aralık ayından bu yana en düşük değeri aldı. İhracat siparişleri alt endeksi 47.5'ten mayısta 45.8'e geriledi. Ankete cevap veren bazı imalatçılar Avrupalı müşterilerden gelen talebin zayıf seyretemeyi sürdürdüğünü ifade etti.

Üretim alt endeksi ise mayısta 46.6'dan 44.1'e indi ve art arda 13. ayda da daralmaya işaret etti.

● Ekonomi Servisi

Siparişlerde yavaşlama

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan IHS Markit Direktör Yardımcısı Andrew Harker, "TL'deki değer kaybının imalatçıları üzerindeki etkileri mayıs ayında da devam etti. Yeni siparişlerin yılbaşından beri yavaşlama eğilimini sürdürmesi ilk çeyrekteki toparlanma beklentilerini bir miktar öteledi" dedi.

Anket katılımcıları nakit sorunları ile karşılaştıklarını bildirdi.

Öte yandan Bloomberg HT Tüketici Güven Endeksi mayıs ayında bir önceki aya göre yüzde 12.30 gerileyerek 59.28 değerini aldı. Tüketicinin hem

mevcut durum algısında hem de geleceğe ilişkin beklentilerinde gerileme olduğu görülüyor.

Jeopolitik gelişmeler ve İstanbul seçiminin yenilenmesiyle artan belirsizlik, güvendedeki gerilemede etkili oldu. ABD-Çin arasındaki ticaret savaşının tekrar alevlenmesi, küresel piyasalarda yarattığı dalgalanma diğer belirsizliklerle birleşerek finansal piyasalarda yarattığı satış baskısı da düşüşe katkıda bulundu. Tüketici Beklenti Endeksi bir önceki aya göre yüzde 14.10 düşüşle 65.97 değerini aldı. Tüketim Eğilimi Endeksi ise yüzde 17.03 gerilemeyle 49.26 değerine indi.

Seçim tekrarı çok büyük bir maliyet yüklüyor

ENFLASYON rakamını gazetemize değerlendiren Prof. Dr. Hayri Kozanoğlu, enflasyonu yüksek, talebin düşük olduğu daralmayla birlikte stagflasyonun yaşanmaya devam edeceğini söyledi. Kozanoğlu, İstanbul seçimlerinin tekrarı kararının zaten kötü durumda olan Türkiye ekonomisine çok büyük bir maliyet yükleyeceğini her açıklanan veriyle daha görüldüğünü dile getirdi.

Tüketici fiyatlarının yüzde 0.95 artışa işaret ettiğini böylece yıllık enflasyonun 18.71 olduğunu dile getiren Kozanoğlu, şöyle devam etti: "Bu yandaş yayın organları tarafından düşük olarak nitelendiriliyor. Ancak endişe edici bir göstere, üretici fiyatlarının mayıs ayında yüzde 2.67 artması. En önemli bileşeni imalat sanayi fiyatları. İmalat yüzde 2.87 artmış. Ekim ayından sonra nispi olarak düşüş gösteren daha doğru ifadeyle ivmesini kaybeden üretici fiyatları, son iki ayda tekrar ciddi artış gösteriyor. Bu da üreticiler açısından maliyetlerin artmasına neden olacak. Önümüzdeki aylarda tüketici fiyatlarına da yansıtacak. Nispi olarak önümüzdeki aylarda yansımaları ise halkın satın alma gücünün düşmesi nedeniyle satın almamasından kaynaklanacak. Üreticilerin kâr marjları düşeceği için işçi çıkartma ve kalan işçilere ücretlerini eksik ödemem, geç ödeme, fazla mesai ödemeksizin uzun süre çalıştırmak gibi pratikleri gerçekleştirebilecek. Türkiye ekonomisi enflasyonu yüksek, talebin düşük olduğu daralmayla birlikte stagflasyonu yaşamaya devam edecek."

Enflasyon rakamlarıyla birlikte **İstanbul Sanayi Odasının** İstanbul İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksinin (PMI) açıklandığını aktaran Kozanoğlu, "Mayıs ayında şiddetle düştüğü görüldü. Basın metninin içerisinde satın alma faaliyetlerinin hız kestiği, istihdamın düştüğü, ihracatta ivme kaybının da bu sonuçta etkili olduğu belirtildi. **İstanbul Sanayi Odası** Endeksi 31 Mart seçimi sonrası ülke ekonomisinin bulunduğu, içinden geçtiği kriz ortamından daha şiddetli bir krize doğru gittiğini hissettirdiğini gösterdi. Aynı dönemde açıklanan dış ticaret verileri de umut vermedi. İhracatın, mevsim etkilerinden arındırılmış ihracatın 3.8 azaldığı görüldü. Ekonomideki küçülmeyi ihracatla nispi olarak kapatma kanalı da hayal kırıklığı yaşatmış oldu. İstanbul seçimlerinin tekrarlanması kararı zaten kötü durumda olan Türkiye ekonomisine çok büyük bir maliyet yükleyeceği her açıklanan veriyle daha net bir şekilde görülüyor" diye konuştu.

Kozanoğlu, Hazine ve Maliye Bakanı Albayrak'ın açıklamalarını ise şöyle değerlendirdi: "Açıklamaları ne yazık ki ekonomideki aktörler tarafından dikkate alınmıyor. Enflasyon rakamlarının açıklanmasıyla birlikte döviz kurunun yükselmesi de çok güvencikleri piyasaların bu açıklamaları dikkate almadıklarının göstergesi oldu." (İstanbul/EVRENSEL)

Gıda fiyatları İstanbul'da arttı Türkiye'de düştü

TÜFE, mayısta nisan ayına göre yüzde 0.95, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 18.71 artış kaydetti. Rakamları gıda fiyatlarının etkilediği görüldü. Türkiye'nin gıda enflasyonu mayıs ayında 1.18 düşerken, İstanbul'un enflasyonu ise yüzde 1.39 yükseldi. TÜFE'de yıllık bazda en yüksek artış, yüzde 28.44 ile gıda ve alkolsüz içecekler grubunda oldu.

Türkiye'nin Mayıs ayı enflasyonu yüzde 0.95 arttı. Ekonomistlerin mayıs ayı enflasyon beklentilerinin ortalaması yüzde 1.28 olmuştur. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, mayıs ayı itibarıyla 12 aylık ortalamalar dikkate alındığında, tüketici fiyatları yüzde 19.91, yurt içi üretici fiyatları yüzde 32.85 arttı. Geçen yılın aralık ayına göre de tüketici fiyatları yüzde 4.99, yurt içi üretici fiyatları yüzde 7.99 yükseldi. 12 aylık ortalamalara göre yüzde 19.91 artış gösterdi. TÜFE, mayısta nisan ayına göre yüzde 0.95, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 18.71 artış kaydetti. Yİ-ÖFE de nisana göre yüzde 2.67, Mayıs 2018'e kıyasla da yüzde 28.71 arttı.

Ana harcama grupları itibarıyla mayısta, aylık bazda en yüksek artış yüzde 8.88 ile alkolsüz içecekler ve tütün

grubunda görülürken, giyim ve ayakkabıda yüzde 4.09, ulaşımda yüzde 2.18, eğlence ve kültürde yüzde 1.86, lokanta ve otellerde yüzde 1.61 artış kaydedildi. Mayısta ana harcama grupları itibarıyla en yüksek artış gösteren grup yüzde 1.58 ile ev eşyası olurken, bunu 1.18 ile gıda ve alkolsüz içecekler takip etti. Enflasyonda ki saptamada yine sepette de en yüksek ağırlığı olan gıda fiyatları etkili oldu. Öte yandan sektörde önceki veriler olarak kabul edilen İstanbul Sanayi Odası (İSO) önceki gün fiyat artışlarını açıkladı. İstanbul'un gıda enflasyonunun yüzde 1.39 arttığı görüldü. İstanbul'da artan enflasyon Türkiye geneline tam tersi olarak yansdı. Ekonomistlerin mayıs ayı için enflasyon beklentileri en düşük yüzde 0.72, en yüksek yüzde 1.90 aralığında yer almıştı. Ekonomistlerin yıl

sonu enflasyon beklentisinin ortalaması ise yüzde 16.01 olarak belirlenmişti. Ekonomistlerin mayıs ayı enflasyon beklentilerinin ortalamasına (yüzde 1.28) göre, bir önceki ay yüzde 19.50 olan yıllık enflasyonun yüzde 19.10'a gerileceği hesaplanıyor.

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, Yİ-ÖFE mayısta bir önceki ayına göre yüzde 2.67, geçen yılın aralık ayına göre yüzde 7.99, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 28.71 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 32.85 yükseldi. Sanayideki 4 sektörün bir önceki aya göre değişimleri dikkate alındığında, madencilik ve taş ocaklığı sektöründe yüzde 1.87, imalat sanayi sektöründe yüzde 2.87, elektrik, gaz üretim ve dağıtım sektöründe yüzde 1 artış olurken, su temini sektöründe yüzde 2.51 düşüş gerçekleşti. **-EKONOMİ SERVİSİ**

BAŞKENTTE FİYATLAR ÇOK YÜKSELMEDİ

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, mayısta yıllık bazda fiyatlar, ülke genelinde yüzde 18.71 artış kaydetti. İstatistik Bölge Birim Sınıflaması (İBBS) 2'inci düzeyde bulunan 26 bölge içinde, aylık bazda en yüksek fiyat artışı yüzde 1.97 ile 'Erzurum, Erzincan, Bayburt', 12 aylık ortalamalara göre ise yüzde 22.97 ile 'Sanlıurfa, Diyarbakır' bölgesinde gerçekleşti. Yıllık bazda en yüksek artış da yüzde 23.01 ile 'Sanlıurfa, Diyarbakır' bölgesinde gözlenirken, bu bölgeyi yüzde 22.41 ile 'Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan' izledi. En düşük fiyat artışı ise yüzde 15.06 ile 'Ankara' bölgesinde kaydedildi.

'RAKAMLAR DÜŞÜK AÇIKLANDI'

Enflasyon rakamlarını değerlendiren CHP'li Aykut Erdoğan 'Açıklanan rakam, milyonlarca ücretli için hayal kırıklığı. Tahmin ettiğimiz gibi, ücretlere düşük zam yapmak için resmi enflasyon rakamlarını, gerçek enflasyondan düşük açıkladı. O nedenle rakam bizim için sürpriz olmadı. Ama enflasyon rakamları ile oynamak, dar gelirli insanların cebinden çalmaktır, kul hakkı yemektir. Hükümetin sorumlu enflasyonu düşürme çabası bu ay ayık 0.40 puan düşüş ile yıllık enflasyonun yüzde 20.3'e gelmesi sonucunu verdi. Eylül ayında açıklanan Yeni Ekonomi Programı kapsamında yılsonu enflasyon hedefi yıllık yüzde 20.8 olarak belirlenmişti. İstatistik kurumu başkan yardımcısının görevden alınması ve çeşitli sektörlerin karlarından vazgeçiyormuş görüntüsü vererek girişimleri Enflasyonla İyileşimin Mücadele münasabesi ile YEP hedefinin de aşıldığı görülüyor. Alt ve orta sınıfın bütçesini kapsayan gıda da yıllık enflasyon yüzde 25, konutta yüzde 24, ev eşyasında yüzde 32. Gerçek enflasyon kaleminde bunlar. Ulaştırma harcamalarının maddede sepetindeki ağırlığı yüzde 17.47 ve aylık enflasyondaki 0.40 puanlık düşüştüğü 0.45 puanlık katkı yapmış. Ulaştırma kaleminde fiyatlar yüzde 2.56 azalmış. Ulaştırma harcamalarındaki düşüşün başlıca sebebi olan ÖTV ve KDV indirimleri. Mart'tan sonrası tufan anlayışı hali hazırda ulaştırma harcamalarının başlıca sebebi olan ÖTV ve KDV indirimlerini yurttaşlardan misliyle geri alacak' dedi.

GIDA TAHMİNLERİN ÇOK ÜZERİNDE

GCM Yatırım ekonomisti Enver Erkan 'Gıda fiyatlarında Mayıs ayında görünen ılımlı seyrin enflasyonun yavaşlamaya devam etmesinde etkili olurken, zayıf yurtiçi talebin de fiyatlar üzerinde aşağı yönlü baskı yaptığını görmekteyiz. Gıda fiyatları aylık bazda yüzde 1.18 gerilerken, yıllık gıda enflasyonu da 2004'ten bu yana en yüksek seviye olan yüzde 31.9'dan yüzde 28.4'e geriledi. Gıda enflasyonundaki genileme olumlu olmakla beraber, halen çok yüksek seviyelerde ve Merkez Bankası'nın yıl sonu tahmini olan yüzde 16'nın çok üzerindedir. Mevsimsel faktörler ve sebze fiyatlarındaki yavaşlama gıda enflasyonunun aşağıya gelmesine en önemli katkıyı yapmış görünmektedir. Bununla beraber, yılın ilk 4 ayı gıda fiyatlarının kontrol edilmediği zorlandığı bir dönemdi ve yapsal sıkıntılardan kaynaklı olumsuzluklar gıdada sürmektedir. Mayıs ayı, iyileşen hava koşulları ve yeni arz ile beraber daha önceki aylarda fiyatı yükselen patates, soğan, biber gibi sebzelerin fiyatlarının 4 ayın en düşük seviyelerine gerilemesini sağladı; deniz, muz kıraç, çilek gibi mevsim meyvelerindeki yüksek fiyatlar dikkat çekmekte, ayrıca beyaz et ve süt ürünlerinde de fiyat artışları devam etmektedir' dedi.

İmalat sanayinde daralma sürüyor

İMALAT sanayi satın alma yöneticisi endeksi (PMI) Mayıs'ta TL'deki değer kaybının etkisiyle 45.3'e gerileyerek sektördeki daralmanın 14. ayına girdiğini gösterdi. IHS Markit tarafından **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** için hazırlanan imalat PMI, nisanda 46.8 değerini almıştı. Endekste 50'nin altı daralmaya, üzeri seviyeler büyümeye işaret ediyor. Girdi ve fabrika çıkış fiyatları ekim ayından bu yana en yüksek artışı kaydederken, talebin de daralmasına yol açtı.

İmalatta çarklar yavaş

İMALAT sanayi satın alma yöneticisi endeksi (PMI) Mayıs'ta TL'deki değer kaybının etkisiyle 45.3'e gerileyerek sektörteki daralmanın 14. ayına girdiğini gösterdi. IHS Markit tarafından **İstanbul Sanayi Odası (ISO)** için hazırlanan imalat PMI, Nisan'da 46.8 değerini almıştı. Endekste 50'nin altı daralmaya, üzeri seviyeler büyümeye işaret ediyor. Girdi ve fabrika çıkış fiyatları TL'deki değer kaybına paralel olarak Ekim ayından bu yana en yüksek artışı kaydederken, talebin de daralmasına yol açtı. Yeni siparişler alt endeksi Nisan ayındaki 43.5 seviyesinden Mayıs'ta 41.3'e gerileyerek Aralık ayından bu yana en düşük değeri aldı. İhracat siparişleri alt endeksi 47.5'ten Mayıs'ta 45.8'e geriledi. Ankete cevap veren bazı imalatçılar Avrupalı müşterilerden gelen talebin zayıf seyretmeyi sürdürdüğünü ifade etti. Üretim alt endeksi ise Mayıs'ta 46.6'dan 44.1'e indi ve art arda 13. ayda da daralmaya işaret etti.

Savunmadaki ihracat rekorunun kahramanları

Türk savunma ve havacılık sanayisini geçen yıl ihracat rekoruna taşıyan şirketler, bu alanda Türk ekonomisinde de ön sıralarda yer aldı

Uluslararası projeler, ortak üretim ve doğrudan satış yöntemleriyle ihracatını artıran savunma ve havacılık şirketleri sektörü rekoru taşıırken, kendileri de bu alanda Türk ekonomisinde üst sıralarda yer aldı.

Savunma ve havacılık cirosu geçen yıl bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 31 artarak 8 milyar 761 milyon dolar olarak gerçekleşti. Söz konusu dönemde ihracat yüzde 20 artışla 2 milyar 188 milyon dolara ulaştı. Bu ihracat rakamı aynı zamanda savunma ve havacılık açısından rekor olarak kayıtlara geçti. Sektörde bu yıl için 3 milyar dolarla yeni bir rekor hedefleniyor.

Istanbul Sanayi Odası tarafından yapılan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2018" araştırmasına göre, uçak, helikopter, insansız hava aracı ve bunların bileşenlerini üreten Türk Havacılık ve Uzay Sanayii AŞ (TUSAŞ), savunma ve havacılık sanayisinde geçen yıl en fazla ihracat yapan şirket olarak kayıtlara geçti. TUSAŞ, 503

milyon 671 bin dolar ile Türkiye genelinde 22. oldu.

Sektörde ikinci sırada havacılık motorları konusunda uzmanlaşan TUSAŞ Motor Sanayii AŞ (TEI) yer aldı. Geçen yıl 286 milyon 102 bin dolarlık ihracata imza atan şirket, ülke sıralamasında 37'nciye adını yazdırdı.

Paletli ve tekerlekli zırhlı araçlar

üreten FNSS Savunma Sistemleri AŞ, 175 milyon 247 bin dolarlık ihracatla sektörde 3'üncü, Türkiye genelinde ise 70'inci sırada yer aldı.

Sektörde ilk üçü, Türkiye'nin lider teknoloji şirketi ASELSAN izledi. ASELSAN, 142 milyon 564 bin dolarlık ihracat performansı ile Türkiye genelinde 98'inci oldu.

Dünyanın önde gelen havacılık şirketleri için üretim yapan Alp Havacılık, geçen yıl 107 milyon 374 bin dolarlık ihracat yaptı.

Ürettiği zırhlı araçlar 30'dan farklı ülkede kullanılan Otokar, geçen sivil ve askeri alandaki faaliyetleriyle 211 milyon 556 bin dolarlık ihracata ulaştı. Şirketin savunma alanındaki ihracatı ise yaklaşık 95 milyon dolara karşılık geldi.

Türkiye'nin bir diğer zırhlı kara aracı üreticisi Nurol Makina ise birçok ülkeden aldığı siparişlerin teslimatı karşılığında 82 milyon 208 bin dolarlık ihracat başarısına ulaştı.

Silah, mühimmat ve patlayıcı üreticisi Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun 2018 ihracatı ise 55 milyon 112 bin dolar oldu.

Bu kuruluşları 41 milyon 805 bin dolarla BMC, 27 milyon 811 bin dolarla HAVELSAN, 10 milyon 83 bin dolarla ROKETSAN, 3 milyon 150 bin dolarla Karel Elektronik izledi.

İmalat PMI mayısta 45.3'e geriledi

İmalat sanayi satın alma yöneticisi endeksi (PMI) mayısta TL'deki değer kaybının etkisiyle 45.3'e gerileyerek sektördeki daralmanın 14. ayına girdiğini gösterdi. IHS Markit tarafından **Istanbul Sanayi Odası (ISO)** için hazırlanan imalat PMI, nisanda 46.8 değerini almıştı. Endekste 50'nin altı daralmaya, üzeri seviyeler büyümeye işaret ediyor. Girdi ve fabrika çıkış fiyatları TL'deki değer kaybına paralel olarak ekim ayından bu yana en yüksek

artışı kaydederken, talebin de daralmasına yol açtı. Yeni siparişler alt endeksi Nisan ayındaki 43.5 seviyesinden mayısta 41.3'e gerileyerek aralık ayından bu yana en düşük değeri aldı. İhracat siparişleri alt endeksi 47.5'ten mayısta 45.8'e geriledi. Ankete cevap veren bazı imalatçılar Avrupalı müşterilerden gelen talebin zayıf seyretmeyi sürdürdüğünü ifade etti. Üretim alt endeksi ise mayısta 46.6'dan 44.1'e indi ve art arda 13. ayda da daralmaya işaret etti.

İmalat PMI 45.3'e geriledi

İmalat sanayi satın alma yöneticisi endeksi (PMI) Mayıs'ta TL'deki değer kaybının etkisiyle 45.3'e gerileyerek sektördeki daralmanın 14. ayına girdiğini gösterdi. IHS Markit tarafından **Istanbul Sanayi Odası (İSO)** için hazırlanan imalat PMI, Nisan'da 46.8 değerini almıştı. Endekste 50'nin altı daralmaya, üzeri seviyeler büyümeye işaret ediyor. Girdi ve fabrika çıkış fiyatları TL'deki değer kaybına paralel olarak Ekim ayından bu yana en yüksek artışı kaydederken, talebin de daralmasına yol açtı. Yeni siparişler alt en-

deksi Nisan ayındaki 43.5 seviyesinden Mayıs'ta 41.3'e gerileyerek Aralık ayından bu yana en düşük değeri aldı. İhracat siparişleri alt endeksi 47.5'ten Mayıs'ta 45.8'e geriledi. Ankete cevap veren bazı imalatçılar Avrupalı müşterilerden gelen talebin zayıf seyretmeyi sürdürdüğünü ifade etti. Üretim alt endeksi ise Mayıs'ta 46.6'dan 44.1'e indi ve art arda 13. ayda da daralmaya işaret etti. İmalat PMI istihdam, üretim, yeni siparişler, girdi stokları ve tedarikçilerin teslim süreleri alt endekslerinin ağırlıklandırılması yöntemiyle hesaplanıyor.

Savunmadaki ihracat rekorunun kahramanları

Türk savunma ve havacılık sanayisini geçen yıl ihracat rekoruna taşıyan şirketler, bu alanda Türk ekonomisinde de ön sıralarda yer aldı. Uluslararası projeler, ortak üretim ve doğrudan satış yöntemleriyle ihracatını artıran savunma ve havacılık şirketleri sektörü rekora taşırken, kendileri de bu alanda Türk ekonomisinde üst sıralarda yer aldı

SAVUNMA ve havacılık cirosu geçen yıl bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 31 artarak 8 milyar 761 milyon dolar olarak gerçekleşti. Söz konusu dönemde ihracat yüzde 20 artışla 2 milyar 188 milyon dolara ulaştı. Bu ihracat rakamı aynı zamanda savunma ve havacılık açısından rekor olarak kayıtlara geçti.

Sektörde bu yıl için 3 milyar dolarla yeni bir rekor hedefleniyor. **Istanbul Sanayi Odası** tarafından yapılan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2018" araştırmasına göre, uçak, helikopter, insansız hava aracı ve bunların bileşenlerini üreten Türk Havacılık ve Uzay Sanayii AŞ (TUSAŞ), savunma ve havacılık sanayisinde geçen yıl en fazla ihracat yapan şirket olarak kayıtlara geçti. TUSAŞ, 503 milyon 671 bin dolar ile Türkiye genelinde 22. oldu.

Sektörde ikinci sırada havacılık motorları konusunda uzmanlaşan TUSAŞ Motor Sanayii AŞ (TEI) yer

aldı. Geçen yıl 286 milyon 102 bin dolarlık ihracata imza atan şirket, ülke sıralamasında 37'nciliğe adım yazdı. Paletli ve tekerlekli zırhlı araçlar üreten FNSS Savunma Sistemleri AŞ, 175 milyon 247 bin dolarlık ihracatla sektörde 3'üncü, Türkiye genelinde ise

70'inci sırada yer aldı.

Sektörde ilk üçü, Türkiye'nin lider teknoloji şirketi ASELSAN izledi. ASELSAN, 142 milyon 564 bin dolarlık ihracat performansıya Türkiye genelinde 98'inci oldu.

Dünyanın önde gelen havacılık

şirketleri için üretim yapan Alp Havacılık, geçen yıl 107 milyon 374 bin dolarlık ihracat yaptı.

Ürettiği zırhlı araçlar 30'dan farklı ülkede kullanılan Otokar, geçen sivil ve askeri alandaki faaliyetleriyle 211 milyon 556 bin dolarlık ihracata ulaştı. Şirketin savunma alanındaki ihracatı ise yaklaşık 95 milyon dolara karşılık geldi.

Türkiye'nin bir diğer zırhlı kara aracı üreticisi Nurol Makina ise birçok ülkeden aldığı siparişlerin teslimatı karşılığında 82 milyon 208 bin dolarlık ihracat başarısına ulaştı.

Silah, mühimmat ve patlayıcı üreticisi Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun 2018 ihracatı ise 55 milyon 112 bin dolar oldu.

Bu kuruluşları 41 milyon 805 bin dolarla BMC, 27 milyon 811 bin dolarla HAVELSAN, 10 milyon 83 bin dolarla ROKETSAN, 3 milyon 150 bin dolarla Karel Elektronik izledi. AA